

بسم الله الرحمن الرحيم

تقاسمی ہائی لکچر حرف می زندگی

مولفین :

اسماعیل چھدی کلوانق

ہادی چھدی کلوانق

آرش نژاد تیموری

امیرضا حسین خانی

یوسف حسین زاده

و نواسنار علمی : دکتر اکبر ابراہیمی اورنگ

عنوان و نام پدیدآور	: نقاشی‌هایی که حرف می‌زنند / مولفین اسماعیل جهدی... (و دیگران).
مشخصات نشر	: تبریز: انتشارات پژوهش‌های دانشگاه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۵۴ ص: مصور (رنگی)، جدول.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۵۵-۲۳-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: مولفین اسماعیل جهدی، هادی جهدی، آرش نژاد تیموری، امیررضا حسین خانی، یوسف حسین زاده.
موضوع	: نقاشی و نقاشی‌های کودکان — جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	: Children's drawings -- Psychological aspects
موضوع	: کودکان — روان‌شناسی
موضوع	: Child psychology
موضوع	: ترسیم و طراحی -- روان‌شناسی
موضوع	: Drawing, Psychology of
شناسه افزوده	: جهدی، اسماعیل، ۱۳۴۶ -
شناسه افزوده	: انتشارات پژوهش‌های دانشگاه
رده بندی کنگره	: BF۷۲۲ .۷۷۷
رده بندی دیویی	: ۱۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۶۵۵۳

عنوان	: نقاشی‌هایی که حرف می‌زنند
مؤلف	: اسماعیل جهدی کلاواک، هادی جهدی کلاواک، آرش نژاد تیموری، امیررضا حسین خانی، یوسف حسین زاده / ویراستار علمی: دکتر اکبر ابراهیمی لورنگ
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۵۵-۲۳-۹
صفحه آرائی	: فرزین چهانگیری
چاپ و صحافی	: مدبران
طراح روی جلد	: فرزین چهانگیری
قیمت	: ۱۴۰۰۰۰ ریال
نوبت چاپ	: اول / ۱۳۹۵
قطع	: وزیری
شمارگان	: ۱۰۰۰ جلد

انتشارات پژوهش‌های دانشگاه

انتشارات پژوهش‌های دانشگاه
ویراستار علمی: دکتر اکبر ابراهیمی لورنگ

مرکز تخصصی چاپ نشر کتب دانشگاه ویراستار علمی: دکتر اکبر ابراهیمی لورنگ

آدرس دفتر مرکزی: آذربایجان شرقی، تبریز، آبرسان، مجتمع تجاری بلور، روبروی کلاتری، داخل حیاط (ضلع شرقی)، پلاک ۳۹
آدرس دفتر پخش تبریز: مجتمع دانشگاه آزاد اسلامی تبریز، کتابسرای دانشگاه آزاد، انتشارات شایسته، ۴۱-۳۳۳۱۳۶۹۶
آدرس دفتر پخش: تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، پاساژ فروزنده، پلاک ۲۱۷
آدرس دفتر ارومیه: آذربایجان غربی، ارومیه، خیابان دیانت، نبش خیابان دیانت و حکمت، پلاک ۱۰۳ / ۰۹۱۴۹۶۹۱۱۴۰
آدرس دفتر اهر: آذربایجان شرقی، اهر، میدان معلم، روبروی اداره دارایی / ۰۹۳۰۸۱۴۸۴۸۶
آدرس دفتر بناب: آذربایجان شرقی، بناب، خیابان امام، روبروی حلال احمر، جنب فروشگاه بسیجیان / ۰۹۳۵۸۸۳۷۵۹۹
تلفن‌های تماس مدیریت: «۰۹۱۴۶۱۴۳۳۴۶ / ۰۴۱۳۳۲۶۲۱۱۶»
امور فنی: «۰۹۱۴۵۰۱۹۸۵۰ / ۰۴۱۳۳۲۵۰۲۴۸»
www.Unpb.org / Info@unpb.org www.Pajohesh-daneshgah.ir / Info@pajohesh-daneshgah.ir

طبق قانون حمایت از حقوق ناشران و مولفان هر شخص حقیقی و حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر و مولف، نشر یا عرضه یا تکثیر یا تجدید چاپ نماید مورد پیگیری جدی قانونی خواهد گرفت و مطابق با جرایم قوانین اسلامی برخورد خواهد شد.

۷	مقدمه
۹	فصل اول : تاریخچه و بررسی نظری
۹	نگرش های رشد مدار
۱۲	نگرش های بالینی - فرافکنانه
۱۳	نگرش های هنرمندانه
۱۴	نگرش های فرآیندی
۱۷	فصل دوم : چرا که نقاشی می کنند؟
۱۸	نگرش های رشد مدار
۱۸	نقاشی در مقام بازی
۲۰	توصیف نقاشی توسط پاره
۲۲	نگرش های بالینی - فرافکنانه
۲۵	نگرش های هنرمندانه
۲۵	عامل های حسی - ادراکی
۲۷	هدف بازنمایانه
۲۹	تأثیرات اجتماعی
۳۱	فصل سوم : سیر تکاملی در نقاشی کودک
۳۲	دوره ی اول نقاشی کودکان (از آغاز تا سه سالگی)
۳۲	خط خطی های اولیه
۳۳	خط خطی به عنوان بازی
۳۴	انواع خطوط و جایگاه خطوط در صفحه
۳۶	تجمع و جایگیری خطوط در صفحه
۳۶	روان شناسی خطوط
۳۷	دایره ی اولیه
۳۹	شکلگیری تصویر ماندالا
۴۲	اولین تصویر انسانی
۴۵	خانه
۴۶	رنگ
۴۸	دوره ی دوم نقاشی کودکان (چهار تا شش سالگی)
۴۸	سه مرحله در نقاشی دوره ی دوم
۵۰	زاویهی دید در ترسیم تصاویر

۵۱	اغراق و تحریف در تصویر
۵۳	اولین نشانه‌های بُعد نمایشی
۵۵	بیان روان‌شناسانه تجمع تصاویر در صفحه
۵۵	نمایش حرکت
۵۶	رنگ
۵۹	شفاف بینی
۶۱	تصویر حروف و واژه‌ها
۶۲	ایستایی تصویر
۶۳	کلیاتی از روان‌شناسی نقاشی کودک
۶۶	مرحله چهارم (آمادگی به کلاس اول دبستان)
۶۶	تکرار شکلی یکسان
۶۷	تصاویر خطی با بیان بیجان
۷۰	دوره سوم نقاشی کودکان (هنر خانه سالگی)
۷۰	ارتباط روایی تصاویر
۷۱	تقسیم صفحه به سه بخش افقی
۷۲	نمایش حرکت
۷۳	تصاویر واژگونه
۷۳	کودک احساسی، کودک عقلانی
۷۶	تفاوت نقاشی دخترها و پسرها
۷۶	تفاوت در شکل آدم‌ها
۷۷	تفاوت در موضوع نقاشیها
۷۹	تفاوت در خط و رنگ
۸۱	امتناع کودک از کشیدن نقاشی
۸۱	برای برطرف کردن مخالفت و رزی کودک در برابر نقاشی:
۸۲	دوره چهارم نقاشی کودکان
۸۲	توجه کودک به نقاشی واقع‌گرا و کاهش کمیت و کیفیت نقاشی
۸۳	تأثیر نظام آموزشی
۸۳	بیان کلامی، بیان تصویری
۸۴	ویژگیهای تصویری
۸۷	فصل چهارم: تفسیر نقاشی کودکان
۸۷	توجه روان‌شناسان به نقاشی کودک
۸۷	نقاشی، راهی به دنیای درون کودک
۹۰	تفسیر نقاشی چیست؟

۹۲	نکات کلی تفسیر نقاشی
۹۳	خانه
۹۵	مثال‌هایی از چگونگی تفسیر یک خانه
۹۷	راه
۹۷	کشتی
۹۸	امواجی
۹۸	هوایما
۹۸	کوه‌ها
۹۸	آب
۹۹	رنگین کمان
۹۹	خورشید
۱۰۰	ماه
۱۰۱	حیوانات
۱۰۳	مرغ و جوجه‌هایش
۱۰۵	جنگل
۱۰۶	شکل آدم
۱۱۱	نقاشی گروهی از بچه‌های هم‌سن و سال
۱۱۱	نقاشی خواب و رویا
۱۱۳	کوچه
۱۱۴	درخت
۱۱۵	اتومبیل
۱۱۵	نقش خانواده
۱۲۰	۱- فاصله بین اشخاص در نقاشی
۱۲۰	۲- برجسته نمودن اشخاص
۱۲۱	۳- بی‌ارزش کردن شخص یا اشخاص
۱۲۱	۴- اضافه نمودن شخصیت‌های دیگر
۱۲۲	۵- کمبود محبت
۱۲۲	۶- تعیین هویت
۱۲۳	نقاشی خانواده و محیط
۱۲۳	۱- اختلاف‌های اجتماعی - فرهنگی
۱۲۹	۲- اختلاف‌های اجتماعی - اقتصادی
۱۳۱	رمزگرایی نقاشی
۱۳۱	رمزگرایی جنس در نقاشی

۱۳۳	فصل پنجم : جنبه‌های کلی نقاشی
۱۳۳	محل ترسیم در صفحه
۱۳۴	ابعاد ترسیم
۱۳۴	خطوط ترسیم
۱۳۷	فصل ششم : تأثیر رنگ در تربیت و شخصیت پردازی کودک
۱۳۸	زیبایی‌شناسی و تأثیرات روانی رنگ
۱۴۰	تشخیص و کاربرد رنگ
۱۴۳	رنگ‌های اولیه (اصلی)
۱۴۴	روان‌شناسی قرمز
	آبی
۱۴۵	
۱۴۵	روان‌شناسی آبی
۱۴۶	روان‌شناسی زرد
۱۴۷	رنگ‌های ثانویه (فرعی)
۱۴۷	سبز
۱۴۷	روان‌شناسی سبز
۱۴۷	نارنجی
۱۴۸	روان‌شناسی نارنجی
۱۴۹	قهوه‌ای
۱۴۹	روان‌شناسی قهوه‌ای
۱۵۰	بنفش و ارغوانی
۱۵۱	خاکستری
۱۵۱	روان‌شناسی خاکستری
۱۵۲	سفید
۱۵۳	فهرست منابع و مآخذ

مقدمه

کودک با تمام وجود، با شخصیت مغزی و عاطفی خود نقاشی می‌کند. این شخصیت، در خط‌ها، در طرز استفاده از فضا، در انداختن بعضی از قسمت‌های نقاشی، در انتخاب رنگ‌ها، و در خود موضوع - اگر به او تحمیل شده باشد - نمایان می‌شود. هنرمند و کودک وقتی نقاشی می‌کنند چیزها را چنانکه در حقیقت بیرونی وجود دارد نشان نمی‌دهند، بلکه به گونه‌ای که آن‌ها را در ذهن می‌بینند و به نظرشان می‌رسد بیان می‌کنند و بدن تراب چشم‌انداز دنیای درون خود را نمایان می‌سازند. گاه این دخالت درونی و ذهنی چنان قوی است که مثلاً هنرمندانی که صورت مدلی را نقاشی می‌کنند، ناخودآگاه خطوط صورت خود را در آن کار می‌برند. در تاریخ هنر از این نوع حوادث بسیار است که معروف‌تر از همه تابلوی "ژوکوند" اثر لئوناردو داوینچی است. کودک کودک نیز چشم‌اندازی از خود را در نقاشی‌هایش نشان می‌دهد. در همین خصوصیات است که نقاشی‌های کودکان را این چنین زنده و جالب می‌کند. همین قابلیت است که رنگ‌ترها آن را از دست داده‌اند، زیرا آموخته‌اند که خود را در ورای رفتار و قراردادهای مشخصی که مورد قبول اجتماع است، مخفی کنند. این فقط هنرمند است که در سنین بالا نیز حالت اختیاری و خود بخودی کودکان را حفظ می‌کند، زیرا هم شکلی بیان را قبول ندارد و نمی‌خواهد خود را فدای آن کند، و از اینکه مورد تأیید دیگران نباشد و یا این که خود را چنان که واقعاً هست، نشان دهد، نیز هراسی ندارد.

اگر زبان نقاشی‌های کودکان را بدانیم متوجه می‌شویم که از ورای شکل و ساختمان نقاشی‌ها، چیزهایی از شخصیت کودک نهفته است. با وجود این بعضی از موضوع‌ها برای تجزیه و تحلیل، ساده‌تر از دیگران است، زیرا آن‌ها مدت‌های درازی مورد بررسی و مطالعه و تجزیه و تحلیل و دسته‌بندی روان‌شناسان قرار گرفته بوده‌اند. باید اضافه کرد موضوع‌هایی که معمولاً بیشتر مورد مطالعه و بررسی قرار گرفته‌اند؛ همان‌هایی هستند که بر اثر انعکاس‌های عظیم عاطفی، برای کودک جذابیت فراوانی دارند و بنابراین بهتر از هر چیز خطوط شخصیت او را نمایان می‌سازند و بسیار زیاد مورد توجه کودک قرار می‌گیرد. کودک این موضوع‌ها را چه اختیاری و چه بر اثر تشویق رنگ‌لان با کمال میل مورد استفاده قرار می‌دهد. درک و فهم نقاشی‌های کودکان و چیزی که او می‌خواهد بیان کند، برای والدین و مربیان بسیار لازم است آنهم نه فقط به عنوان کنجکاوی خشک و خالی، بلکه بدین علت که شناخت آن باعث بهتر شدن روابط بین بزرگسالان و کودکان می‌شود و به پیمافتن و تکامل کودک کمک شایانی می‌کند. بزرگسالان می‌توانند با برقراری کردن روابطی دوستانه و گرم با کودک، از او بخواهند برایشان درخت، حیوان، خانه، یک شخص، یک خانواده، خود، و هر چه را که مورد علاقه‌اش هست و یا از آن می‌ترسد یا یک رویا را ترسیم کند البته بی آنکه پیری به او تحمیل کنند.

با تشکر

ولفین - ۱۳۹۵